

תורה (10)

שלנו. משמעות "חוקות שמים וארץ לא שמתיו", היא שגם חוקי הטבע וההנהגה התמידיים, החוקים שבאמצעותם מתקיימת הבריאה בכל רגע, אין בכוחם להתקיים אילולי התורה. מכאן עולה רעיון נשגב אודות חשיבותו של האדם: מוטל עלינו תפקיד נשגב לקיים את הבריאה בכל עת על ידי לימוד התורה. כל מי שמשתדל ללומדה ולקיימה, מקיים באותה שעה את העולם. הקב"ה הסתכל בתורה וברא את העולם, והאדם מסתכל בתורה ומקיים את העולם. מציאותו של העולם וקיומו התמידי תלויים בתורה ובלומדה. המסקנה המתבקשת היא, שאם היה העולם כולו, מקצה עד קצהו, פנוי, חלילה, אפילו רגע אחד מהעיסוק וההתבוננות שלנו בתורה, באותו רגע היו נחרבים כל העולמות.

המלקט

לומדי תורה

עלינו להכיר בחשיבותם של לומדי התורה, שהם מקיימי העולם. בזכות לימוד תורתם מתקיים העולם ובזכותם ממשיכים החיים עלי אדמות. רבים שוקדים על התורה, כפי שנאמר (יהושע א', ח'): "לא ימוש ספר התורה הזה מפין". מספר גורמים חוברים יחד ומסייעים לאדם לשקוד על תלמודו ולנצל את זמנו למען מטרה זו. הסיבה הראשונית היא החשיבות הערכית של לימוד התורה. מפורסמת מאוד היא אמרת חז"ל (פאה א', א'): "ותלמוד תורה כנגד כולם". המשמעות היא, שהשכר, הניתן עבור לימוד התורה, גדול יותר באיכותו ובכמותו משכרן של יתר המצוות. ידיעת התורה מהווה גם בסיס לקיום המצוות כולן. אין כל אפשרות לקיים מצוות בשלמות ובהידור ללא ידיעת הלכותיהן עד לרמה של הפרטים הקטנים ביותר. מפאת ערכה של מצוות לימוד התורה, הפך לימוד התורה למשאת נפש. כל אב ואם יראי שמים מייחלים, ומתפללים שילדיהם ישקדו על תלמודם, ויגדלו לתלמידי חכמים. סיבה נוספת, המסייעת מאד להגדלת השקידה, היא העונג וההנאה שמפיק הלומד מעצם לימודו. בעבור לומדי התורה מהווה לימוד התורה מבוע של אושר, סיפוק והנאה אין קץ. אלפי לומדים מתרפקים על דף הגמרא ושואבים ממנו יום יום מלוא חופניים הנאה וסיפוק. הם ניגשים ללימוד התורה, מתוך יחס של הערכה והערצה לדברים הנלמדים, ולכן לא ייפלא שהלימוד גורם להם אושר.

המלקט

יהב חכמתא לחכימין

הקב"ה נתן תורה באהבה, אך למי? למי שאוהב את התורה. וכלשון הפסוק: "יהב חכמתא לחכימין" (דניאל ב. כא). בעלי המוסר שואלים: הרי תחילה ה' יתן חכמה

נעשה ונשמע: השלמות שבלימוד כל הש"ס

במעמד הר סיני אמרנו: "כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע", "נעשה", זה קיום המצוות, ו"נשמע" זה לימוד התורה (זוהר הקדוש אחרי מות). אולם מה הכוונה "כל"? כתב רבינו יונה בשערי תשובה (שער א. אות ו): כל אשר אינו נזהר מחטא ידוע ואינו מקבל על נפשו להשמר ממנו, גם אם הוא מהעוונות הקלים, אף על פי שהוא נזהר מכל העברות שבתורה, קראוהו חכמי ישראל (חולין ד'): מומר לדבר אחד, ואת פושעים נמנה, וגדול עווננו מנשוא. כי אם יאמר העבד לרבו: כל אשר תאמר אני אעשה זולתי דבר אחד, כבר שבר עול אדוניו מעליו, והישר בעיניו יעשה. אדם שיאמר: שבת? איזה יופי של מצוה! או תפילין, יופי של מצוה! אבל מצות כשרות אינה מוצאת חן בעיניו ח"ו, כבר שבר עול אדוניו מעליו! זהו "נעשה", הבטחנו לבורא עולם: "כל אשר דיבר ה' נעשה", תפילין, כשרות, שבת מזוזה, לא נשבור את עולו של הקב"ה חלילה אפילו בדבר אחד. אך לא רק קיום המצוות אמרנו שנקיים את הכל, אלא גם על "נשמע", שזהו לימוד תורה. התחייבנו "כל אשר דיבר ה'... נשמע"! לא מספיק שנלמד פרק משניות או דף גמרא אחד, אלא נלמד את כל התורה כולה! כשרואים כיום שב"ה יהודים לאו דוקא גאוני עולם, לא ראשי ישיבות, אלא יהודים מן השורה יושבים ולומדים את כל הש"ס, דף אחר דף במסגרת לימוד דף היומי, כך לומדים כל התורה כולה, זהו קיומה של ההבטחה שהבטחנו לבורא עולם.

התורה היא "ארכה מארץ מדה ורחבה מני ים" (איוב יא. ט). היא בלי סוף, אך בכל זאת יש לה מסגרת, התלמוד הבבלי, זה לא רק שיש בו דברי תורה באיכות של תנאים ואמורים, אלא זוהי יצירה שלמה, שהיא עצם מסירת התורה שבעל פה שנתנה מסיני. את המעלה המיוחדת הזו של לימוד הש"ס, אנו רואים במה שמובא, כשרב אשי סידר את התלמוד ירדה אש מן השמים והקיפו את בית המדרש! היתה זו נשיקה של: "כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע", ואז ירדה אש מן השמים, כמו במעמד הר סיני!

ספר "פניני רבי שמשון" רב פינקוס זצ"ל

תורה קיום העולם

הבריאה נבראה כדי שתנתן אפשרות לבני האדם לקיים את התורה. לכן, התורה אינה רק סיבת הבריאה והתכנית שעל פיה היא נבראה, אלא יותר מכך, התורה היא גם הסיבה לקיום הבריאה בכל רגע, כפי שנאמר בנביא (ירמיה ל"ג, כ"ה): "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתיו". הברית המוזכרת בפסוק היא התורה. קיום הבריאה התמידי תלוי בלימוד התורה

מפיו ותבונה, וללא מתנת חנים מאיתו יתברך אין שייכת שום השגה בחכמת התורה. ומעתה, אם נאמר שהוא נותן חכמה רק לחכמים, הרי לפני שהאדם קיבל את החכמה עדיין לא היה חכם, ואם כן אין למי לתת אותה. ובאמת בחז"ל (קהלת רבה א. ה), מובאת שאלה זו בנוסח קצת שונה: מטרוניתא אחת שאלה את רבי יוסי בר חלפתא, אמרה ליה: מהו דין שנאמר: יהב חכמתא לחכימין, היה צריך קרא למימר אלא: "הבא חכמתא ללא חכימי ומנדעא ללא ידעי בינה"? אמר לה משל: אם יבואו אצלך שני בני אדם ללוות ממך ממוך, אחד מהן עשיר ואחד מהן עני, לאיזה את מלוה לעשיר או לעני? אמרה לו: לעשיר, אמר לה למה? אמרה לו: שאם איבד ממוני יש לו מהיכן יפרע, אבל אם איבד העני ממוני, מאין יפרע לי? אמר לה: ישמעו אונן מה שאת מוציאה מפיך? אילו נתן הקב"ה חכמה לטפשים היו יושבין והוגין בה בבתי כסאות ובבתי תאטראות ובבתי מרחצאות.

הרי לנו שמה שהקב"ה נותן את החכמה 'לחכמים', אין הכוונה למי שכבר חכם, אלא למי שיודע להחשיב את החכמה ולהעריך אותה, למי שלא ילמדנה במבואות המטונפות, אלא יתייחס אליה כראוי. רק למי שידע להעריך את החכמה, למי שיאהב אותה, לו הקב"ה יתננה, שכן הוא יודע להעריך את המתנה שקיבל וידע כיצד להתייחס אליה.

מי שרוצה להיות בן תורה אמיתי, מי שרוצה שתהיה לו התחלת שייכות לתורה, ראשית כל זו האהבה! אהבה פרושה, מסירות, חשק ותענוג. אהבה פרושה אכפתיות, ומעל הכל משמעותה: יחידות. כל אהבה צריכה פרטיות. אי אפשר לאהוב מישהו, ויחד זאת להסתובב ברחבי העולם, צריך להחליט: או שאני אוהב את העולם, או שאני מתמסר להשם יתברך! מבואר בגמרא: (סנהדרין ט. ב.) שהלומד תורה לפרקים הריהו בבחינה של "נואף אישה חסר לב", כדי לזכות לכתרה של תורה נדרשת התמסרות, להשליך מעליו את כל שאיפות העולם הזה ולשאוף רק לדבר אחד, תורה! ידועים דברי הרמב"ם (סוף הלכות תשובה): דבר ידוע וברור, שאין אהבת הקב"ה נקשרת בלבו של אדם עד שישגה בה תמיד כראוי, ויעזוב כל מה שבעולם חוץ ממנה.

כדי לזכות להשגות בתורה לא ללמוד משעה תשע עד אחד, אחר כך משלוש עד שבע, ובנוסף על כך סדר שלישי, לימוד תורה אינו כעבודה במשרה מלאה עם שעות נוספות. היודע מהי תורה באמת, מבין שלימודה אינו נמדד לפי שעות, וכלשון החזון איש (קובץ אגרות ח"ג. י): כי מושג של שקידה אינו תלוי בהארכת הזמן אלא במסירת האישיות ונתנת הלב במתנה לעיון התורה. ספר "פניני רבי שמשון" רב פינקוס זצ"ל

הלכה: עיקר וטפל: במינו דגן

ישנו עוד סוג עיקר וטפל והוא במיני דגן, דאם בשלד מיני דגן עם מינים אחרים, המין דגן נחשב לעיקר מחמת חשיבותו גם כשהוא המיעוט ויתר המינים טפלים אליו, אף שהם רובו ועיקרו של התשביל, ובתנאי שהמין דגן ניתן כדי לתת טעם ונגיש טעמו, מברך רק מזונות ועל המחיה ופוטר את יתר המינים. כגון חמין (צ'ולנט) שיש בו מיני דגן מעורבים היטב עם יתר המינים, מברך רק מזונות ופוטר את הבשר ומיני האדמה.

ספר "הלכות ברכות" רב אופיר מלכא

פתגם: ראשית חֲכָמָה, קְנֵה חֲכָמָה; וּבְכָל-קִנְיָנְךָ, קְנֵה בִינָה.
ספר משלי

חקירה: כהן

התורה ציוותה דין אחד, שהכהנים מקרבים, או שציוותה שני ציווים, להקריב קורבנות, ושזרים אינם יכולים להקריב אלא רק כהנים. (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"א ד"ה כהן המקריב). ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אסור לדחוק הקץ

אמר חכם אחד בבדיחות הדעת: שישמו לב ויראו: בתחילת התפילה, המתפללים מצטופפים ונדחקים בבית הכנסת, ואילו בקץ התפילה, המתפללים נשמטים והולכים בזה אחר זה ושוב אין צפיפות ודוחק. זהו שאמרו חכמינו: כבר השביע הקב"ה את ישראל שלא ידחקו את הקץ.
ספר "חזק וחזק" חלק ד' (דף קעה)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זוורה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה רבה: לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה, לנתן בן רבקה. זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'יינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגי'מה. דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה.

